

Jaarstukken-2021

Jaarverslag, jaarrekening, accountantsverklaring

Opsteller	Linze Schaap, directeur-secretaris
Verantwoordelijk	College Noordelijke Rekenkamer
Datum	23 maart 2022
Tengeleide	Het college van de NRK is op 23 maart akkoord gegaan met jaarverslag en -rekening.

Inhoud

Voorwoord	3
1. Jaarverslag-2021	4
1.1 Organisatie	4
1.2 Onderzoek	6
1.3 Resultaten evaluatie	8
2. Jaarrekening-2021	9
2.1 Toelichting paragrafen jaarstukken-2021	9
2.2 Jaarrekening-2021.....	10
2.3 Overzicht van baten en lasten 2021	14
2.4 Kasstroomoverzicht 2021.....	18
2.5 Gebeurtenissen na balansdatum	18
3. Ondertekening van de Jaarrekening-2021	19
Controleverklaring van de onafhankelijke accountant	20

Voorwoord

Het jaar 2021 heeft een aantal goede ontwikkelingen laten zien voor de Noordelijke Rekenkamer. Niet alleen zijn de nog lopende onderzoeken uit het onderzoeksprogramma 2018-2020 afgerond, ook is vol enthousiasme gestart met nieuwe onderzoeksprojecten. Tevens hebben we een aantal tussentijdse onderzoeksverzoeken gekregen. Verder is het college van de NRK weer op volle sterkte gekomen, met de benoeming van Marko Bos, en is het bureau uitgebreid met de aanstelling van een tweede junioronderzoeker.

Vermeldenswaard is zeker ook de nominatie (en tweede plaats) voor de Goudvink-2020: de prijs voor het beste rekenkamerrapport van de Vereniging van Rekenkamers en Rekenkamercommissies (NVRK).

De presentaties van onderzoeksrapporten aan de leden van Provinciale Staten hebben veelal digitaal plaatsgevonden. Dat is aan de ene kant vervelend, omdat er dan geen informele gesprekken ontstaan. Aan de andere kant leidt het wel tot een aanzienlijke groter aantal deelnemers dan ingeval van een fysieke bijeenkomst.

De rekenkamer is in 2021 aan de slag gegaan met de resultaten uit 2020. Er is ingezet op beter beheer van de relaties met diverse gremia; in het bijzonder zijn de contacten met de fracties in Provinciale Staten aangehaald, krijgen GS indien ze daar prijs op stellen een toelichting op de vastgestelde rapporten en is gewerkt aan meer diversiteit van de rapporten (meer onderzoek voor afzonderlijke provincies al of niet op verzoek).

Al-met-al is 2021 een goed jaar geweest voor de Noordelijke Rekenkamer, ondanks dat het een Coronajaar was.

Anneke Beukers
Voorzitter

Linze Schaap
Directeur-secretaris

1. Jaarverslag-2021

1.1 Organisatie

Juridische status

De Provinciewet schrijft voor dat Provinciale Staten beschikken over een rekenkamer. Artikel 183 Provinciewet bepaalt dat die rekenkamer het door het provinciebestuur gevoerde bestuur beoordeelt aan de hand van drie maatstaven: doelmatigheid, doeltreffendheid en rechtmatigheid. Rekenkameronderzoek dient zodoende de Statenleden te ondersteunen in hun controlerende en kaderstellende rollen. De provincies Drenthe, Fryslân en Groningen hebben besloten een gezamenlijke rekenkamer in te stellen, in de vorm van een 'gemeenschappelijk orgaan', een gemeenschappelijke regeling op basis van de Wet Gemeenschappelijke Regelingen (WGR). De Gemeenschappelijke Regeling de Noordelijke Rekenkamer (2016) bevat bepalingen met betrekking tot het college en het bureau. Zij bepaalt tevens dat er een Raad van Advies is (bestaande uit negen Statenleden) die de Noordelijke Rekenkamer adviseert over de inhoud van het tweejaarlijkse onderzoeksprogramma en over de uitvoering van de taak door de Noordelijke Rekenkamer, en zorgdraagt voor gecoördineerde besluitvorming van de drie Staten over zaken die de Noordelijke Rekenkamer aangaan. Tevens zijn in de Gemeenschappelijke Regeling bepalingen opgenomen over de identieke, financiële bijdragen van de drie deelnemende provincies Drenthe, Fryslân en Groningen aan het gemeenschappelijk orgaan, de Noordelijke Rekenkamer.

College

Het bestuur wordt uitgeoefend door het College van de Noordelijke Rekenkamer. De wettelijke termijn van zes jaar kan één keer worden verlengd. In het verslagjaar 2021 werd het College gevormd door:

- Anneke Beukers: voorzitter, benoemd per 1 oktober 2020.
- Jan van der Bij: lid, benoemd per 1 oktober 2012, herbenoemd per 1 oktober 2018 (en waarnemend voorzitter 15 juli 2019 tot 1 oktober 2020).
- Marko Bos: lid, benoemd per 1 mei 2021.

Directie en bestuurssecretariaat worden uitgeoefend door de directeur-secretaris, Linze Schaap.

Contacten met Provinciale Staten; Raad van Advies

Het is gebruikelijk om voorafgaand aan de feitelijke publicatie van de Rekenkamerrapporten presentaties te organiseren. In deze besloten bijeenkomsten krijgen de geïnteresseerde Statenleden een toelichting op de conclusies en aanbevelingen van het Rekenkameronderzoek, alvorens het rapport openbaar wordt. De Noordelijke Rekenkamer stelt het contact met

Provinciale Staten en hun leden over de onderzoeksrapporten zeer op prijs en zij is te allen tijde bereid toelichting te geven op de rapporten. In het verslagjaar is dit ook diverse keren gebeurd. Om de contacten te versterken, zijn met een aanzienlijk aantal Statenfracties gesprekken gevoerd.

De Raad van Advies bestaat uit afgevaardigden van Provinciale Staten en telt negen leden, uit elke provincie drie.

- Drenthe: G.J. Dijkers, J.J. Moes, N.A. Uppelschoten.
- Fryslân: A.D. Aalberts, H.A.M. Janssen, W. de Vries.
- Groningen: H.H. Hensen, M.K.R. Miesen (voorzitter), L.E.J. van der Laan.

Het secretariaat van de Raad van Advies wordt verzorgd door J. Stapert, bijgestaan door L.K. Dwarshuis (beiden werkzaam bij de griffie van de provincie Drenthe).

In de verslagperiode is de Raad van Advies verschillende malen bijeengekomen, ter bespreking van de jaarstukken 2020 en de begroting 2022, het werkplan NRK naar aanleiding van de evaluatie en de werving en selectie van een nieuw collegelid.

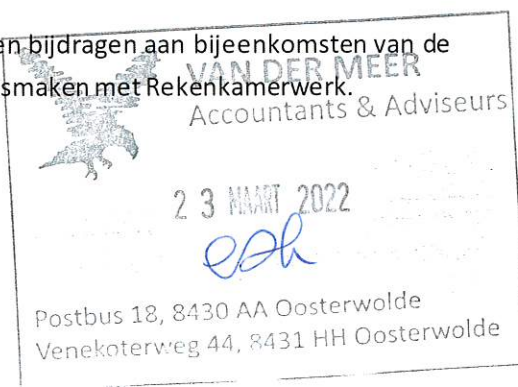
Bureau

Het bureau van de Noordelijke Rekenkamer ondersteunt het College bij het uitoefenen van zijn taak. Waar mogelijk wordt het onderzoek van de Noordelijke Rekenkamer uitgevoerd door de medewerkers van het bureau. Soms is het noodzakelijk externe menskracht in te huren, hetzij omdat er een tijdelijk tekort aan medewerkers is, hetzij omdat behoefte is aan specifieke expertise; in 2021 is dat gebeurd in de vorm van een detachering van een trainee/junioronderzoeker bij de rekenkamer en het inhuren van een bureau voor het uitzetten van enquêtes. De medewerkers:

- Sam Heslinga, junior-onderzoeker
- Edwin de Jong, senior-onderzoeker
- Klaas Kwakkel, onderzoeker
- Ingeborgh Petri-Bezemer, officemanager
- Linze Schaap, directeur-secretaris
- Sieger Veenstra, junior-onderzoeker

De secretaris van het college van de Noordelijke Rekenkamer is tevens directeur van het bureau. De directeur-secretaris wordt – net als het College en de medewerkers - ondersteund door een officemanager. Uitgangspunt voor de samenstelling van het bureau is dat de rekenkamer expertise heeft die aansluit bij de kerntaken van de provincies.

Medewerkers van de Noordelijke Rekenkamer leverden bijdragen aan bijeenkomsten van de Kring Noord van de NVRR en aan de NVRR-cursus Kennismaken met Rekenkamerwerk.

De medewerkers hebben een groot deel van het jaar thuis gewerkt. Het kantoor is zo goed mogelijk 'corona-proof' gehouden. Het thuiswerken is onverminderd gefaciliteerd door veelvuldig gebruik van digitale media en door medewerkers thuis gebruik te laten maken van (rand-)apparatuur uit het kantoor. Om het risico op vereenzaming te verminderen, is vroegtijdig gezorgd voor veelvuldig onderling beeldcontact. Desondanks is het werken in Corona tijd niet altijd gemakkelijk geweest.

Dienstverlening en ICT

De provincie Drenthe vervult als centrumprovincie (als zodanig aangewezen in de Gemeenschappelijke Regeling) voor de Noordelijke Rekenkamer een ondersteunende rol. De dienstverleningsovereenkomst is begin 2017 herzien. De provincie Drenthe heeft in het verslagjaar adviezen uitgebracht over onder meer het personeelsbeleid. Voor de ICT-ondersteuning is een contract afgesloten met IT Lions en dat is eind 2020 met drie jaar verlengd.

1.2 Onderzoek

In verslagjaar 2021 zijn twee lopende onderzoeken afgerond, twee onderzoeken gestart en afgerond en drie onderzoeken van start gegaan. De uitvoering van het onderzoeksprogramma ligt redelijk op schema, gegeven de onderbezetting.

De doorwerking van de analyses, conclusies en aanbevelingen zijn uiteraard van wezenlijk belang. Helaas ontbeert de NRK een adequaat zicht daarop. Voorgaand jaar is in het jaarverslag volstaan met het melden van de voornemens van de colleges van Gedeputeerde Staten ten aanzien van de aanbevelingen. In dit verslag gaan we een stapje verder en geven we een overzicht van de aantallen overgenomen aanbevelingen door zowel Gedeputeerde als Provinciale Staten.

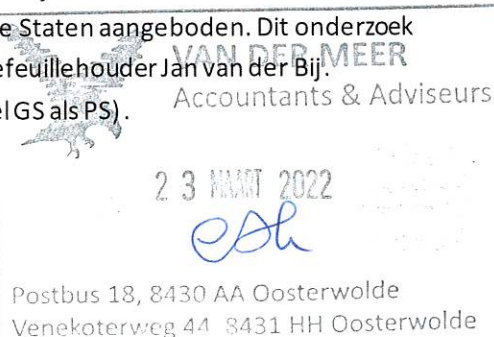
We realiseren ons dat een dergelijke kwantitatieve weergave beperkingen kent: er is zo geen zicht op de vraag welke aanbevelingen wel of niet overgenomen worden en evenmin op de overwegingen daarvoor. Meer fundamenteel leidt een besluit tot het overnemen van aanbevelingen niet automatisch tot het doorvoeren daarvan; de vraag blijft dan of werkelijk sprake is van de aanbevolen veranderingen. We beschouwen de nu gekozen aanpak nadrukkelijk als een groeimodel: op termijn rapporteren we bij voorkeur de werkelijk gebleken doorwerking van de aanbevelingen. Over het creëren van zicht op die doorwerking zal de rekenkamer in gesprek gaan met de provincies.

Ruimte voor inbreng. Een onderzoek naar de betrokkenheid van burgers bij ruimtelijke ingrepen in Drenthe/Fryslân/Groningen (afrondding)

Onderzoeksvraag: 'Op welke wijze werden inwoners en maatschappelijke instellingen en bedrijven betrokken bij enkele grote ruimtelijke ingrepen en in welke mate heeft deze participatie geleid tot aantoonbare verbetering van de ruimtelijke kwaliteit?'

De rapporten zijn op 8 februari 2021 aan de drie Provinciale Staten aangeboden. Dit onderzoek is uitgevoerd door Edwin de Jong en Sieger Veenstra; portefeuillehouder Jan van der Bij.

- Drenthe: 3 aanbevelingen, 0 overgenomen (door zowel GS als PS).

- Fryslân: 3 aanbevelingen, 3 overgenomen (door zowel GS als PS).
- Groningen: 3 aanbevelingen, 3 overgenomen (door zowel GS als PS).

Uit het oog, uit het hart? Revolverende fondsen in de provincie Drenthe/Fryslân/Groningen (afrondding)

Onderzoeksvraag: 'Hoe hebben de provincies hun revolverende fondsen vormgegeven, hoe vinden sturing en verantwoording plaats over de provinciale middelen in de fondsen, welke risico's worden daarmee gelopen en wat zijn de resultaten van de revolverende fondsen?'

De rapporten zijn op 22 maart 2021 aan de drie Provinciale Staten aangeboden. Dit onderzoek is uitgevoerd door Klaas Kwakkel en Sieger Veenstra; portefeuillehouder Jan van der Bij.

- Drenthe: 5 aanbevelingen, 3 overgenomen door GS, 5 door PS.
- Fryslân: 4 aanbevelingen, 2 overgenomen (door zowel GS als PS).
- Groningen: 3 aanbevelingen, 2 overgenomen (door zowel GS als PS).

Goed beslagen ten ijs? Een onderzoek naar de besluitvorming inzake het ijsstadion Thialf (uitvoering en afrondding)

Onderzoeksvraag: 'Hoe houdbaar was de onderbouwing van de besluiten van zowel Gedeputeerde als Provinciale Staten inzake de subsidiëring van Nieuw Thialf in 2013 en hoe kan de provincie duurzaam leren van de evaluatie van die besluitvorming?'

Het rapport is op 4 oktober 2021 aan Provinciale Staten van Fryslân aangeboden. Dit onderzoek is uitgevoerd door Klaas Kwakkel en Sieger Veenstra; portefeuillehouder Jan van der Bij.

- Fryslân: 4 aanbevelingen, 2 overgenomen door GS, 4 door PS.

Regionale democratie vergt energie. Een onderzoek naar de democratische legitimatie van de RES Drenthe/Fryslân/Groningen (uitvoering en afrondding)

Onderzoeksvraag: 'Op welke wijze is de democratische legitimiteit van de Regionale Energiestrategie (RES) geborgd?'

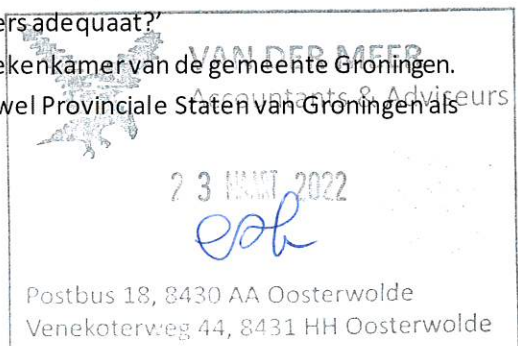
De rapporten zijn op 29 november 2021 aan de drie Provinciale Staten aangeboden. Dit onderzoek is uitgevoerd door Edwin de Jong en Sam Heslinga; portefeuillehouder Anneke Beukers.

- Drenthe: 4 aanbevelingen, 4 overgenomen door GS, aantal overgenomen aanbevelingen door PS onbekend (behandeling in PS voorjaar 2022).
- Fryslân: 4 aanbevelingen, 3 overgenomen door GS (en 1 overgelaten aan PS), 4 door PS.
- Groningen: 4 aanbevelingen, 4 overgenomen door GS, aantal overgenomen aanbevelingen door PS onbekend (behandeling in PS voorjaar 2022).

In de ban van de Ringweg. Onderzoek naar de informatievoorziening over de Aanpak Ring Zuid (start en uitvoering)

Onderzoeksvraag: 'In hoeverre is de informatievoorziening met betrekking tot de besluitvorming over de Aanpak Ring Zuid van de stad Groningen vanuit Gedeputeerde Staten aan Provinciale Staten, vanuit B&W aan gemeenteraad en aan de burgers adequaat?'

Dit onderzoek is uitgevoerd in samenwerking met de rekenkamer van de gemeente Groningen. Het rapport is op 14 februari 2022 aangeboden aan zowel Provinciale Staten van Groningen als

de gemeenteraad van Groningen. Het onderzoek is uitgevoerd door Edwin de Jong en Sieger Veenstra (Noordelijke Rekenkamer) en Simone Steenbeek (Rekenkamer Groningen) portefeuillehouder Anneke Beukers (en Han Warmelink, Rekenkamer Groningen). In het jaarverslag-2023 zal de doorwerking van de aanbevelingen gerapporteerd worden.

Institutioneel Geheugen Provinciale Staten (start en gedeeltelijke uitvoering)

Onderzoeksvraag: 'Hoe en door welke geledingen worden Provinciale Staten (PS) ondersteund, hoe tevreden zijn PS daarover en hoe kan het leervermogen van PS nog worden vergroot?'

De rapporten zullen in het voorjaar van 2022 worden aangeboden aan Provinciale Staten van de drie provincies.

Het onderzoek wordt uitgevoerd door Klaas Kwakkel en Sam Heslinga; portefeuillehouder Jan van der Bij.

Interbestuurlijke samenwerking in verticale verhoudingen (start)

Onderzoeksvraag: 'Op welke wijze draagt de provincie er aan bij dat gemeentebesturen in geval van interbestuurlijke samenwerking als gelijkwaardige partners van de provincie kunnen fungeren?'

Het onderzoek wordt uitgevoerd door Edwin de Jong en Sieger Veenstra; portefeuillehouder Marko Bos.

1.3 Resultaten evaluatie

In 2020 is de Noordelijke Rekenkamer geëvalueerd. De hoofdvraag luidde als volgt: 'In hoeverre draagt het onderzoek van de Noordelijke Rekenkamer bij aan het leervermogen van de provincies Drenthe, Fryslân en Groningen met betrekking tot de rechtmatigheid, doeltreffendheid en doelmatigheid van hun beleid?'

De conclusies zijn in het jaarverslag 2020 verwoord. In 2021 is een aantal concrete actiepunten geformuleerd, in overleg met de Raad van Advies. Die actiepunten hebben betrekking op het vergroten van de doorwerking van het werk van de rekenkamer en het versterken van de relaties met provinciale gremia. Tijdens een heidag, begin februari 2022, hebben college en bureau van de NRK geconstateerd, dat de meeste actiepunten uitgevoerd zijn en dat enkele nog nadere actie vergen, onder andere bij het voorbereiden van het onderzoeksprogramma voor de periode 2023-2024.

2. Jaarrekening-2021

2.1 Toelichting paragrafen jaarstukken-2021

Het Besluit Begroting en Verantwoording Provincies en Gemeenten (BBV 2017) schrijft voor dat de betrokken overheid te onderscheiden programma's kent die samenhangen met de maatschappelijke beleidsvelden waarop deze overheid zich richt. Verder schrijft het BBV voor dat de betreffende overheid in afzonderlijke paragrafen de uitgangspunten beschrijft die op een aantal, door de regelgever genoemde, beheeraspecten in acht worden genomen. De Noordelijke Rekenkamer is geen bestuursorgaan dat besluiten met rechtsgevolg neemt: zij doet onderzoek. De strekking van dit onderzoek neemt de vorm aan van een constatering (onderzoeksbevinding) dan wel een advies (aanbeveling). De Noordelijke Rekenkamer heeft geen rechtspersoonlijkheid, zij is een gemeenschappelijk orgaan zoals genoemd in de Wet Gemeenschappelijke Regelingen. Zij kan geen onroerend goed aankopen; evenmin houdt zij kapitaalgoederen – anders dan ICT-apparatuur – aan, zodat het formuleren van uitgangspunten bij het onderhoud van kapitaalgoederen niet zinvol is. De Noordelijke Rekenkamer is een samenwerkingsorgaan van de drie Noordelijke provincies maar neemt zelf niet - bestuurlijk noch financieel - deel aan andere organisaties. Er is in de rekening van de NRK geen paragraaf verbonden partijen opgenomen.

Weerstandsvermogen

Mochten zich incidenten voordoen die effect hebben op de financiële positie van de Noordelijke Rekenkamer, dan kan daarin worden voorzien door een beroep te doen op de weerstandscapaciteit uit de reserve en op de post onvoorzien.

Rekeningcourantverhouding

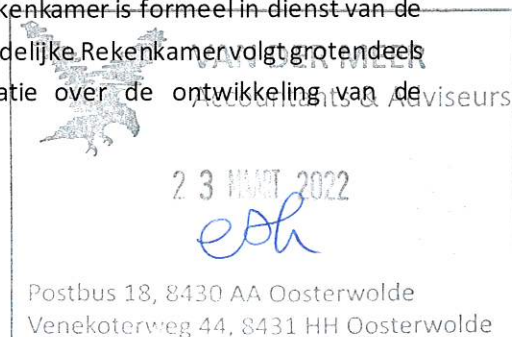
De Noordelijke Rekenkamervoert een deel van haar financiële administratie in eigen beheer uit. De salarisbetaling en de daarmee samenhangende reiskostenvergoeding vallen onder de administratie van de provincie Drenthe (de formele werkgever). De aan de Gemeenschappelijke Regeling Noordelijke Rekenkamer deelnemende provincies storten hun jaarlijkse bijdrage rechtstreeks op de rekening-courant van de Rekenkamer.

Bijdrage van provincies

Jaarlijks stellen de Staten van de drie deelnemende provincies een gelijk bedrag beschikbaar ter dekking van de te maken kosten. Deze bijdrage is taakstellend.

Bedrijfsvoering

Het merendeel van het personeel van de Noordelijke Rekenkamer is formeel in dienst van de provincie Drenthe; de overige zijn gedetacheerd. De Noordelijke Rekenkamer volgt grotendeels het personeelsbeleid van de provincie. Voor informatie over de ontwikkeling van de

loonsommen en sociale lasten conformeert de Rekenkamer zich aan opgaven die de provincie Drenthe aan haar verstrekt. De provincie Drenthe ontvangt voor het uitvoeren van deze werkzaamheden een vergoeding. Afspraken hierover zijn vastgelegd in een dienstverleningsprotocol (DVP-2016). In de genoemde dienstverleningsovereenkomst zijn afspraken gemaakt over de ondersteuning van de directeur-secretaris bij personeelszaken, arbeidsomstandigheden, juridisch advies en verzuimbegeleiding. De vergoeding wordt vastgesteld op basis van urenadministratie en nacalculatie.

2.2 Jaarrekening-2021

2.2.1 Grondslagen voor waardering en resultaatbepaling

Deze jaarrekening is opgesteld in overeenstemming met de bepalingen van het Besluit Begroting en Verantwoording provincies en gemeenten (BBV 2017). De Noordelijke Rekenkamer is een gemeenschappelijk orgaan van Provinciale Staten van Drenthe, Fryslân en Groningen op basis van de Gemeenschappelijke Regeling Noordelijke Rekenkamer (2016). De provincie Drenthe is als centrumprovincie aangewezen. Bij de controle van de jaarrekening is het rechtmatigheidskader NRK in acht genomen. In de jaarrekening 2021 zijn de gehanteerde waarderingsgrondslagen, de balans per 31 december 2021, de staat van baten en lasten, het kasstroomoverzicht en een toelichting op de posten opgenomen. Het vermogen wordt bepaald op grond van historische prijzen. De activa en de passiva zijn gewaardeerd tegen nominale waarde, tenzij anders vermeld.

Materiële vaste activa

Het beleid is dat investeringen worden geactiveerd indien hoger dan € 5.000,- en een minimale gebruiksduur kennen van 3 jaar.

Vorderingen

Bij de waardering van eventuele vorderingen wordt rekening gehouden met het risico van oninbaarheid. De omvang van dit risico is beoordeeld.

Grondslagen voor resultaatbepaling

In de staat van baten en lasten zijn opbrengsten en kosten verantwoord die betrekking hebben op de bedrijfsactiviteiten die tijdens het boekjaar 2021 werden verricht.

Jaarlijks terugkerende arbeidskostengerelateerde verplichtingen

Artikel 44 en 49 van het BBV schrijven voor dat voor jaarlijks terugkerende, aan arbeidskosten gerelateerde verplichtingen met een gelijk volume geen voorziening mag worden getroffen en deze niet in de overlopende passiva mogen worden opgenomen.

2.2.2 Balans per 31 december 2021

In de tabel staat de balans vóór de verwerking van het resultaat over het boekjaar 2021. De nummers corresponderen met die uit balans, winst- en verliesrekening en kasstroomoverzicht.

Tabel 1: Balans per 31/12/2021

	Toel.	31-12-2021	31-12-2020
ACTIVA			
Materiële activa	01	0	0
Liquide middelen	02	396.495	274.149
Waarborgsom	03	2.583	-
Overlopende activa / debiteuren	03	31.168	42.454
Totaal vlottende activa		430.246	316.603
TOTAAL ACTIVA		430.246	316.603
PASSIVA			
Algemene reserve	04	43.251	42.264
Resultaat boekjaar	05	247.806	113.992
Totaal eigen vermogen		291.057	156.256
Overlopende passiva / crediteuren	03	139.189	160.347
Totaal kortlopende schulden		139.189	160.347
TOTAAL PASSIVA		430.246	316.603
Niet uit de balans blijvende verplichtingen	06	62.496	55.600

01 Materiële vaste activa

De in het verleden aangeschafte ICT-infrastructuur is geheel afgeschreven; derhalve is er in 2021 geen sprake van een afschrijvingslast en is de boekwaarde van de bezittingen nihil.

02 Liquide middelen

Sinds 2013 beschikt de rekenkamer over een eigen betaalrekening en depositorekening bij de ABN AMRO. Het niet direct benodigde deel van de inkomsten werd op dit deposito gestort, toen dat nog zinvol was met het oog op opbrengsten uit rente. Daarnaast was medio 2014 een bankgarantie aangegaan ter zekerstelling van de af te dragen huur voor de kantoorruimte. In 2021 heeft de verhuurder ermee ingestemd de bankgarantie van drie maanden huur en servicekosten te vervangen door een borg van één maand huur op rekening van de verhuurder. Het verschil draagt eenmalig bij aan het resultaat. Structureel scheelt deze afspraak de NRK bankkosten. Daarnaast is structureel bespaard op de bankkosten door de overbodige schatkistbankierenrekening op te zeggen. Het beginsaldo op de bankrekeningen van de Rekenkamer per 1 januari 2021 was € 274.149, het eindsaldo per 31 december 2021 € 396.495.

03 Overlopende activa en passiva/crediteuren

De overlopende activa bestaan uit teruggevorderde Btw¹ en de borgstelling van één maand huur (€ 2.583,-; afzonderlijk vermeld). De overlopende passiva bestaan uit kosten die betrekking hebben activiteiten in 2021 en die betaald zijn in 2022; vooral de factuur van de provincie Drenthe voor personeelskosten en de geleverde diensten (op basis van het dienstverleningsprotocol) en de terugbetaling van een deel van het resultaat-2020 aan de provincies. Aan de verhuurder van de kantoorruimte is een borg verstrekt ter waarde van één maand huur (€ 2.583,-).

04 Algemene reserve

De algemene reserve is een vrij uitkeerbare reserve. Tegenover deze reserve staan geen verplichtingen op grond van de wet of statuten om deze reserve aan te houden. Mutaties in de algemene reserve ontstaan door winstbestemming. De algemene reserve heeft tot doel tegenvallers bij lopende onderzoeken op te vangen, eventuele kortingen op provinciale bijdragen op te vangen, en een voorziening te bieden indien bij langdurige ziekte een eventuele vervanging vanuit eigen middelen moet worden bekostigd. De Gemeenschappelijke Regeling maximeert de algemene reserve op 5% van de jaarbijdragen van de drie provincies. Een lager peil is naar de mening van de Noordelijke Rekenkamer en haar Raad van Advies onwenselijk. Daarom wordt de reserve jaarlijks aangevuld tot dat maximum, zodat die in de pas blijft met de trendmatige stijging van de jaarbijdragen.

Tabel 2: Algemene reserve

	Beginsaldo	Onttrekkingen	Toevoegingen	Eindsaldo
t/m 2012		25.000	67.565	42.565
2013	42.565	3.659	0	38.906
2014	38.906	0	33.305	72.211
2015	72.211	0	9.514	81.725
2016	81.725	41.786	0	39.937
2017	39.937	0	73.660	113.597
2018	113.597	-/- 120.833	0	-/- 7.236
2019	-/- 7.236	0	49.499	42.264
2020	42.264	0	987	43.251
2021	43.251	0	2.999	46.250

05 Resultaat boekjaar en bestemming

Het verslagjaar 2021 wordt afgesloten met een positief resultaat van € 247.806. Vrijwel alle begrotingsposten laten minder uitgaven zien dan begroot. Dit stevige overschot is voor het grootste deel toe te schrijven aan ongewenste oorzaken (zoals een onvervulde vacature en covid19), voor een kleiner deel aan bewuste keuzes van de rekenkamer zelf (namelijk besparen op overhead). Ook in 2021 is geprobeerd de staf weer op peil te brengen, maar is dat slechts ten

¹ Door een verschil in registratietempo is €240,- minder aan Btw teruggevorderd bij de drie provincies dan mogelijk was geweest. Uit praktische overwegingen is afgezien van een tweede declaratie.

dele gelukt. Per 1 januari 2021 is wel een junior-onderzoeker aangesteld (in detachering), maar er was in 2021 het hele jaar een vacature voor een ervaren onderzoeker. Daarnaast vielen de uitgaven voor reiskosten (oorzaak: coronamaatregelen) en het college mee (het college was pas per 1 mei 2021 weer volledig). En de extra bijdrage van de drie provincies voor incidenteel onderzoek is in 2021 niet benut, evenmin als de post onvoorzien. Verder werpen de investeringen in de ICT, de website en de huisstijl vruchten af. We zien lagere kosten dan begroot voor automatisering, onderhoud website (de NRK plaatst content tegenwoordig zelf), drukwerk (de NRK doet de opmaak van de rapporten nu zelf en rapporten worden niet meer gedrukt) en de representatiekosten (het aanbieden van de onderzoeksrapporten gebeurt veelal digitaal; de enige 'hybride' aanbieding betrof het rapport Thialf in het provinciehuis te Leeuwarden en de Friese Statengriffie heeft genereus de kosten daarvoor gedragen.)

Bestemming

Het positieve resultaat van 2021 gaat voor een klein deel ten gunste van de algemene reserve, zodat die op het afgesproken peil van 5% van de jaarbijdragen van de provincies blijft. Zoals hierboven al gesteld: een lagere reserve dan 5% van de bijdragen van de drie provincies is naar de mening van de Noordelijke Rekenkamer en haar Raad van Advies onwenselijk, gezien de kans op personele en financiële fluctuaties. Verder stelt de rekenkamer voor, om de kosten van enkele verplichtingen die in 2021 zijn aangegaan, maar in 2022 betaald worden, in reserve te houden; die verplichtingen hebben vooral betrekking op scholingskosten. Tot slot is het praktisch om de afgesproken extra bijdrage voor de NRK voor incidenteel onderzoek in 2022 (€45.000,-) alvast te verrekenen met het terug te betalen resultaat.

Tabel 3: Voorstel; bestemming resultaat

	Resultaat 2021		247.806
1	Af: aanvulling algemene reserve tot 5% van de bijdragen in 2022 (o.g.v. GR). ▪ 5% van 925.000,-: 46.250,- ▪ Stand per 31/12/2021: 43.251	2.999	
2	Af: - Niet teruggevorderde Btw (zie op.12): €240,- - Scholingsafspraken uit 2021 te betalen in 2022 (t.b.v. scholing): € 6.263,-	6.503	
	Totaal te verrekenen (1+2)		-/- 9.502
	Teruggaaf aan de provincies (inclusief extra bijdrage incidenteel onderzoek): 247.806 – 9.502 [per provincie: 79.435]		238.304

06 Niet in de balans opgenomen rechten en verplichtingen

Tabel 4: Niet uit de balans blijvende rechten en verplichtingen (prijspeil 2022)

	Rechten en verplichtingen		62.496
1	Vijfjarige huur- en servicecontract voor de huisvesting in het pand aan de Dr. Nassaulaan 5 te Assen (toelichting onder nummer 11 'huisvesting'), lopend tot 31 december 2024.		45.216
2	Meerjarige contracten voor het onderhoud en beheer van de ICT en de website.		10.680
3	Doorlopende dienstverleningsovereenkomst met de provincie Drenthe (begin 2017 herzien; bedragen kunnen per jaar licht fluctueren).		6.600

2.3 Overzicht van baten en lasten 2021

Voor een aantal posten zijn een toelichting en verantwoording opgenomen (zie tweede kolom van onderstaande tabel voor verwijzingsnummers). De realisatiecijfers van 2020 zijn toegevoegd als referentie. De toelichting volgt na de tabel.

Tabel 5: Resultaten vóór besluitvorming over de bestemming van het resultaat over 2021

	Toel.	Realisatie 2021	Begroting 2021	Verschil 2021	Realisatie 2020
OPBRENGSTEN					
Bijdragen provincies	07	865.000	865.000	0	852.000
Extra bijdragen: incidenteel onderzoek	07	22.500	22.500	0	nvt
Verkoop activa		565	0	565	310
Overige opbrengsten		552	-	552	-
Rentebaten	08	0	0	0	0
TOTAAL OPBRENGSTEN		888.617	887.500	1.117	852.310
LASTEN					
Rentelasten	08	1.760	0	1.760	0
Intern personeel + sociale lasten	09	474.511	645.000	170.489	513.592
Woon-werkverkeer + reiskosten	10	2.197	13.500	11.303	2.474
Vorming en opleiding	11	2.270	7.000	4.730	1.500
Werving en selectie	12	1.879	0	-/- 1.879	233
Inhuur extern personeel	13	76.645	62.000	-/- 14.645	100.195
Personeel		557.502	727.500	169.998	617.995
Huur en service	14	41.286	45.000	3.714	41.559
Belasting huisvesting	15	0	800	800	0
Verbetering huisvesting	16	-	-	-	2.517
Huisvesting		41.286	45.800	4.514	44.076
Dienstverlening Drenthe	17	4.276	6.700	2.424	6.600
Automatisering	18	13.978	27.500	13.522	24.835
Accountantskosten	19	5.125	5.000	-/- 125	4.300
Schoonmaak	20	2.529	4.000	1.471	3.689
Overige diensten	21	0	9.000	9.000	13.232
Externe diensten		25.908	47.200	21.292	52.656
Drukwerk	22	0	10.000	10.000	13.719
Overige bedrijfskosten	23	13.737	12.500	-1.237	8.849
Bureaunkosten		13.737	12.500	8.763	22.568
Voorlichting en representatie	24	618	7.000	6.382	1.025
Voorlichting en representatie		618	7.000	6.382	1.025
Onvoorzien		0	15.000	15.000	0
Incidenteel onderzoek		0	22.500	22.500	-
TOTAAL LASTEN		640.811	887.500	248.449	738.318
Resultaat-2021		247.806	0	247.806	113.992

VAN DER MEER
 Accountants & Adviseurs
 23 MEI 2022
eoh
 Postbus 18, 8430 AA Oosterwolde
 Venekoterveg 44, 8431 HH Oosterwolde

07 Opbrengsten: bijdragen provincies

Het grootste deel van de opbrengsten bestaat uit de (afgesproken en ontvangen) bijdragen van de drie deelnemende provincies. In de loop van 2021 is met de Raad van Advies een extra bijdrage afgesproken, ter dekking van eventuele incidentele onderzoeksverzoeken vanuit Provinciale Staten. De afgesproken bijdrage van €45.000,- is verwerkt in de begroting-2022 en, bij begrotingswijziging, voor 50% in de begroting 2021. Het is voorsnog een tijdelijke regeling.

08 Rentebaten

In het verslagjaar waren er geen rentebaten, wel rentelasten (die zijn verwerkt bij de lasten).

09-11 Intern personeel (inclusief kosten college)

De personele uitgaven vielen in 2021 fors lager uit dan begroot, door diverse oorzaken. Het bleek lastig de aanwezige vacature ruimte in het boekjaar 2021 te vullen. Daarnaast waren er, door de coronamaatregelen, weinig reiskosten. Tevens waren de vergoedingen voor het NRK-college lager dan voorzien, doordat het college pas in mei 2021 weer compleet was. Verder speelt mee, dat de rekenkamer een voorzichtig beleid voert (gegeven de onzekerheden over de resultaten van cao-onderhandelingen), om begrotingsoverschrijdingen te voorkomen.

Tabel 6: Intern personeel, detachering en college (in fte), 2021

	Realisatie 2021	Begroting 2021	Realisatie 2020
Bestuur*	0,37	0,4	0,25
Bureau	5,45	6,0	4,9
Totaal	5,82	6,4	5,15

* Norm is 0,4 (Gemeenschappelijke Regeling 2016).

In 2021 is een inhaalslag gemaakt op het terrein van scholing. Met alle medewerkers zijn afspraken gemaakt over zinvolle inspanningen in dezen. De activiteiten vinden pas plaats in 2022, waardoor de meeste uitgaven ten laste zullen komen van verslagjaar 2022 (voorstel is om de dekking daarvan uit het positieve resultaat over 2021 te halen; zie par. 2.2).

WNT – Wet Normering topinkomens

Tabel 7: Leidinggevende topfunctionaris met dienstbetrekking, 2021

	Onderwerp	L. Schaap
	Gegevens 2021	
1	Functie (functienaam)	Directeur-secretaris
2	In dienst vanaf (datum begin functievervulling)	01-08-2019
3	In dienst tot (datum einde functievervulling)	heden
4	(Fictieve) dienstbetrekking?	Ja
5	Deeltijdfactor (minimaal 0,025 fte)	100%
6	Voorzieningen t.b.v. beloningen betaalbaar op termijn	17.236
7	Totaal bezoldiging	105.457
8	Individueel toepasselijk bezoldigingsmaximum	209.000

Gegevens 2020		
1	(Fictieve) dienstbetrekking?	Ja
2	Deeltijdfactor (minimaal 0,025 fte)	100%
3	Voorzieningen t.b.v. beloningen betaalbaar op termijn	16.016
4	Totaal bezoldiging	112.050
5	Individueel toepasselijk bezoldigingsmaximum	201.000
Toelichting Wet normering bezoldiging topfunctionarissen publieke en semipublieke sector (WNT)		
Het bezoldigingsmaximum voor de directeur-secretaris is € 209.000. Dit maximum wordt niet overschreden.		

Tabel 8: Toezicht houdende topfunctionarissen met bezoldiging boven € 1.700, 2021

	Onderwerp	A. Beukers	J. van der Bij	M. Bos
Gegevens 2021				
1	Functie (functienaam)			
2	In dienst vanaf (datum begin functievervulling)	01/10/2020	01/09/2012	01/05/2021
3	In dienst tot (datum einde functievervulling)	Heden	Heden	Heden
4	Totaal bezoldiging in het kader van de WNT	24.944	12.472	8.340
5	Individueel toepasselijk bezoldigingsmaximum	31.350	20.900	20.900
Gegevens 2020				
	Totaal bezoldiging in het kader van de WNT	6.169	22.497	n.v.t.
	Individueel toepasselijk bezoldigingsmaximum	30.150	30.150/20.100	n.v.t.
Toelichting Wet normering bezoldiging topfunctionarissen publieke en semipublieke sector (WNT)				
Het bijbehorende bezoldigingsmaximum voor de voorzitter van het college bedraagt € 31.350 en voor de overige leden van het college € 20.900. Deze maxima worden niet overschreden. [Van 1 januari tot 1 november 2020 heeft collegelid Van der Bij als waarnemend voorzitter gefunctioneerd en is hij daarom bezoldigd als voorzitter.]				

12 Kosten werving en selectie

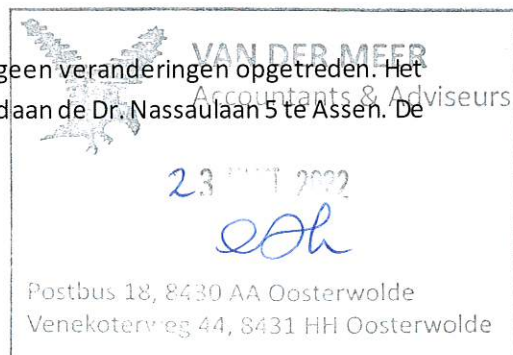
In het verslagjaar is in het najaar een vacature opengesteld voor een ervaren onderzoeker. Omdat in 2020 eenzelfde poging onsuccesvol gebleken is, is besloten breder te adverteren, met extra kosten van dien.

13 Extern personeel

Een van de twee junior-onderzoekers is in dienst van een opleidings- en detachingsorganisatie. De bedoeling is deze medewerker in (vaste) dienst te nemen zodra het huidige contract afloopt. Daarnaast is aan een onderzoeksbureau opdracht gegeven enquêtes uit te zetten voor het onderzoek naar de democratische legitimatie van de Regionale Energiestrategie.

14-16 Huisvesting

Op het vlak van de huisvesting zijn er in het verslagjaar geen veranderingen opgetreden. Het bureau van de Noordelijke Rekenkamer was en is gevestigd aan de Dr. Nassaulaan 5 te Assen. De

servicekosten vallen lager uit. Tevens is hier het incidentele vrijvallen van de bankgarantie ten bedrage van drie maanden huur verantwoord, verminderd met de borgstelling ten bedrage van één maand huur.

17-21 Externe diensten

- 17. De dienstverlening door de provincie Drenthe heeft vooral betrekking op ondersteuning bij het personeelsbeleid (op basis van het in 2017 vernieuwde dienstverleningsprotocol).
- 18. De uitgaven voor ondersteuning op het vlak van ICT vallen ten opzichte van de begroting fors lager uit, als gevolg van investeringen en nieuwe contracten in 2020.
- 19. De accountantskosten betreffen boekjaar 2020.
- 20. De schoonmaakkosten zijn lager dan begroot, doordat het schoonmaakcontract herzien is (vermindering frequentie i.v.m. verminderd gebruik van het kantoor).
- 21. De begrotingspost 'organisatieontwikkeling (incl. evaluatie)' is in deze jaarrekening geïntegreerd in de 'Overige diensten'.

22-23 Bureaunkosten

Drukkosten (22) zijn inmiddels nihil: de eindrapporten zijn uitsluitend digitaal. De post 'overige bedrijfskosten' (23) omvat de kosten van abonnementen van kranten en tijdschriften, bankkosten, huishoudelijke uitgaven en kosten voor het boekhoudpakket.

24 Voorlichting en representatie

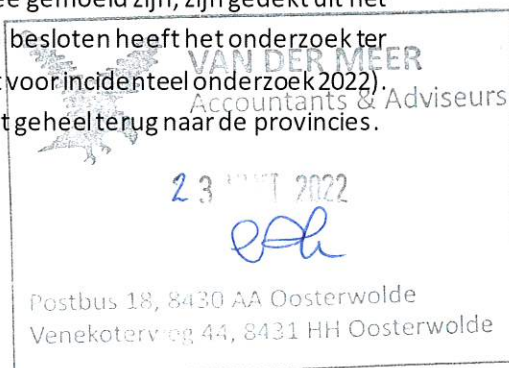
Onder deze post vallen kosten voor activiteiten en presentjes bij bijzondere gelegenheden (benoeming, bevordering, afscheid) en voor enkele externe bijeenkomsten van het bureau. Voorheen vielen hieronder ook de zaalhuur- en cateringkosten die samenhangen met het aanbieden van Rekenkamerrapporten aan Provinciale Staten. In 2021 is één rapport ('Thialf') in een provinciehuis gepresenteerd; de kosten zijn genereus gedragen door de Friese Statengriffie. De overige drie eindrapporten zijn digitaal gepresenteerd. De totale kosten vallen lager uit.

Onvoorzien

Er is geen beroep gedaan op de post onvoorzien.

Incidenteel onderzoek

In de loop van verslagjaar 2021 is met de Raad van Advies afgesproken dat er gedurende een drietal jaren extra middelen (€45.000,- op jaarbasis) beschikbaar zouden zijn voor het honoreren van tussentijdse onderzoeksvoorstellen van Provinciale Staten. Daartoe is de begroting 2021 gewijzigd. In 2021 zijn echter geen kosten gemaakt. De rekenkamer heeft in het verslagjaar wel twee tussentijdse verzoeken ontvangen. Een voorstel van enkele Friese Statenfracties is afgewezen (met suggesties hoe de kennisvraag beter beantwoord zou kunnen worden dan via een rekenkameronderzoek). Naar een tweede voorstel, van enkele Groningse Statenfracties, is eerst een vooronderzoek verricht (de arbeidsuren die daarmee gemoeid zijn, zijn gedekt uit het reguliere personeelsbudget), waarna de NRK in februari 2022 besloten heeft het onderzoek ter hand te nemen (de kosten komen dus ten laste van het budget voor incidenteel onderzoek 2022). Conform afspraak gaat het overschot van deze begrotingspost geheel terug naar de provincies.

2.4 Kasstroomoverzicht 2021

Het kasstroomoverzicht geeft inzicht in de uitgaven en ontvangsten.

Tabel 9: Kasstroomoverzicht-2021 (in €)

Mutaties liquide middelen	Toel.		
Beginsaldo rekeningen 2021	02		274.149
A. Kasstroom uit operationele activiteiten			
Bijdrage deelnemers (incl. 'incidenteel onderzoek')	07	887.500	
Rente	08	0	
Verkoop activa		565	
Overige opbrengsten		552	
Bedrijfslasten totaal (incl. negatieve rente)		-/- 640.811	
Totaalsaldo A			247.806
B. Kasstroom uit investeringen en overige mutaties			
Afschrijvingen	01	0	
Investeringen		0	
Mutaties overlopende activa (+ waarborgsom)	03	8.704	
Mutaties overlopende passiva	03	-/- 21.158	
Totaalsaldo B			-/- 12.454
C. Bestemming resultaat-2020			
Toevoeging aan algemene reserve (verwerkt onder 03)	25	-	
Bijdrage incidenteel onderzoek		-/-22.500	
Terugbetaling provincies		-/-74.811	
Verplichtingen 2020 (cf. afspraak)		-/-15.694	
Totaalsaldo C			-/- 113.005
		Totaal mutaties liquide middelen (A+B+C)	122.374
		Saldo rekeningen eind 2020 + mutaties 2021	396.496
Saldo rekeningen eind 2021	02		396.495

2.5 Gebeurtenissen na balansdatum

Er hebben geen gebeurtenissen na balansdatum plaatsgevonden.

3. Ondertekening van de Jaarrekening-2021

Aldus vastgesteld te Assen, d.d. ... maart 2022.

A. Beukers-Maatje
Voorzitter college

Controleverklaring van de onafhankelijke accountant

VAN DER MEER

Accountants & Adviseurs

Noordelijke Rekenkamer
t.a.v. De heer dr. L. Schaap
Dr. Nassaulaan 5
9401 HJ ASSEN

Oosterwolde, 28 maart 2022

Kenmerk: 60600/MA/RH
Betreft: controleverklaring 2021

Geachte heer Schaap,

Bijgaand doen wij u de controleverklaring bij de jaarrekening 2021 van de Noordelijke Rekenkamer toekomen.

Wij vertrouwen erop u hiermee voldoende te hebben geïnformeerd.

Hoogachtend,
Van der Meer Accountants B.V.

Drs. R. Hooiveld RA.

Venekoterweg 44
Postbus 18, 8430 AA Oosterwolde
Tel. (0516) 82 09 20
Fax (0516) 82 09 21

Van Ketwich Verschuurlaan 287
Postbus 30019, 9700 RM Groningen
Tel. (050) 31 37 040
Fax (050) 31 24 497

Lorentzpark 1
Postbus 202, 9350 AE Leek
Tel. (0594) 58 05 80
Fax (0594) 58 04 80

lid van

SRA

Internet: www.vandermeeracc.nl
E-mail : info@vandermeeracc.nl

Al onze dienstverlening wordt uitgevoerd door Van der Meer Accountants BV, ingeschreven in het handelsregister te Leeuwarden, onder nr. 01079042.
Van toepassing zijn de algemene voorwaarden van het SRA, zoals gedeponeerd bij de Kamer van Koophandel te Utrecht onder nummer 40481496.

Controleverklaring van de onafhankelijke accountant

Aan: het College van de Noordelijke Rekenkamer

A. Verklaring over de in de jaarstukken opgenomen jaarrekening 2021

Ons oordeel

Wij hebben de jaarrekening 2021 van de Noordelijke Rekenkamer te Assen gecontroleerd.

Naar ons oordeel:

- geeft de in de jaarstukken opgenomen jaarrekening een getrouw beeld van de grootte en samenstelling van zowel de baten en lasten over 2021 als van de activa en passiva van de Noordelijke Rekenkamer op 31 december 2021 in overeenstemming met het Besluit Begroting en Verantwoording provincies en gemeenten (BBV);
- zijn de in deze jaarrekening verantwoorde baten en lasten alsmede de balansmutaties over 2021 in alle van materieel belang zijnde aspecten rechtmatig tot stand gekomen in overeenstemming met de begroting en met de in de relevante wet- en regelgeving opgenomen bepalingen, zoals "Het Rechtmatigheidskader Noordelijke Rekenkamer".

De jaarrekening bestaat uit:

1. de balans per 31 december 2021;
2. het overzicht van baten en lasten over 2021;
3. het kasstroomoverzicht 2021;
4. de toelichting met een overzicht van de gehanteerde grondslagen voor financiële verslaggeving en andere toelichtingen;
5. de bijlage met het overzicht van de gerealiseerde baten en lasten per taakveld.

De basis voor ons oordeel

Wij hebben onze controle uitgevoerd volgens het Nederlands recht, waaronder ook de Nederlandse controlestandaarden, het Besluit accountantscontrole decentrale overheden (Bado), "Het Rechtmatigheidskader Noordelijke Rekenkamer" en het Controleprotocol Wet normering topinkomens (WNT) 2021 vallen. Onze verantwoordelijkheden op grond hiervan zijn beschreven in de sectie 'Onze verantwoordelijkheden voor de controle van de jaarrekening'.

Wij zijn onafhankelijk van de Noordelijke Rekenkamer, zoals vereist in de Verordening inzake de onafhankelijkheid van accountants bij assurance-opdrachten (ViO) en andere voor de opdracht relevante onafhankelijkheidsregels in Nederland. Verder hebben wij voldaan aan de Verordening gedrags- en beroepsregels accountants (VGBA).

Wij vinden dat de door ons verkregen controle-informatie voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel.

Naleving anticumulatiebepaling WNT niet gecontroleerd

In overeenstemming met het Controleprotocol WNT 2021 hebben wij de anticumulatiebepaling, bedoeld in artikel 1.6a WNT en artikel 5, lid 1, onderdelen n en o, Uitvoeringsregeling WNT, niet gecontroleerd. Dit betekent dat wij niet hebben gecontroleerd of er wel of niet sprake is van een normoverschrijding door een leidinggevende topfunctionaris vanwege eventuele dienstbetrekkingen als leidinggevende topfunctionaris bij andere WNT plichtige instellingen, alsmede of de in dit kader vereiste toelichting juist en volledig is.

Materialiteit

Op basis van professionele oordeelsvorming hebben wij de materialiteit voor de jaarrekening als geheel bepaald op € 6.300, waarbij de bij onze controle toegepaste goedkeuringstolerantie voor fouten 1% bedraagt en voor onzekerheden 3% van de totale lasten inclusief toevoegingen aan reserves, zoals voorgeschreven in artikel 2 lid 1 Bado.

Daarbij zijn voor de controle van de in de jaarrekening opgenomen WNT-informatie de materialiteitsvoorschriften gehanteerd zoals vastgelegd in het Controleprotocol WNT 2021. Wij houden ook rekening met afwijkingen en/of mogelijke afwijkingen die naar onze mening voor de gebruikers van de jaarrekening om kwalitatieve redenen materieel zijn, zoals ook bedoeld in artikel 3 Bado.

B. Verklaring over de in de jaarstukken opgenomen andere informatie

Naast de jaarrekening en onze controleverklaring daarbij, omvatten de jaarstukken andere informatie, die bestaat uit het voorwoord, het jaarverslag (waaronder de programmaverantwoording en de paragrafen) en enkele bijlagen.

Op grond van onderstaande werkzaamheden zijn wij van mening dat de andere informatie:

- met de jaarrekening verenigbaar is, zoals bedoeld in artikel 213 lid 3 sub d Gemeentewet, en geen materiële afwijkingen bevat;
- alle informatie bevat die op grond van het Besluit begroting en verantwoording provincies en gemeenten (BBV) is vereist.

Wij hebben de andere informatie gelezen en hebben op basis van onze kennis en ons begrip, verkregen vanuit de jaarrekeningcontrole of anderszins, overwogen of de andere informatie materiële afwijkingen bevat. Met onze werkzaamheden hebben wij voldaan aan de vereisten in de Nederlandse Standaard 720. Deze werkzaamheden hebben niet dezelfde diepgang als onze controlewerkzaamheden bij de jaarrekening.

De directie is verantwoordelijk voor het opstellen van de andere informatie, waaronder het jaarverslag, in overeenstemming met het BBV.

C. Beschrijving van verantwoordelijkheden met betrekking tot de jaarrekening

Verantwoordelijkheden van de directie en het College voor de jaarrekening

De directie is verantwoordelijk voor het opmaken en getrouw weergeven van de jaarrekening in overeenstemming met het Besluit begroting en verantwoording provincies en gemeenten (BBV). De directie is ook verantwoordelijk voor het rechtmatig tot stand komen van de in de jaarrekening verantwoorde baten en lasten alsmede de balansmutaties, in overeenstemming met de begroting en met de in de relevante wet- en regelgeving opgenomen bepalingen, waaronder provinciale verordeningen en interne verordeningen van de gemeenschappelijke regeling, zoals opgenomen in "Het Rechtmatigheidskader Noordelijke Rekenkamer".

In dit kader is de directie tevens verantwoordelijk voor een zodanige interne beheersing die de directie noodzakelijk acht om het opmaken van de jaarrekening en de naleving van die relevante wet- en regelgeving mogelijk te maken zonder afwijkingen van materieel belang als gevolg van fouten of fraude.

Bij het opmaken van de jaarrekening moet de directie afwegen of de financiële positie voldoende is om de gemeenschappelijke regeling in staat te stellen de risico's vanuit de reguliere bedrijfsvoering financieel op te vangen. De directie moet gebeurtenissen en omstandigheden waardoor gerede twijfel zou kunnen bestaan of de risico's kunnen worden opgevangen toelichten in de jaarrekening. Het College is als kader stellend en controlerend orgaan op grond van de wet Gemeenschappelijke Regeling ook verantwoordelijk voor het uitoefenen van toezicht op het proces van financiële verslaggeving van de gemeenschappelijke regeling.

Onze verantwoordelijkheden voor de controle van de jaarrekening

Onze verantwoordelijkheid is het zodanig plannen en uitvoeren van een controleopdracht dat wij daarmee voldoende en geschikte controle-informatie verkrijgen voor het door ons af te geven oordeel.

Onze controle is uitgevoerd met een hoge mate maar geen absolute mate van zekerheid waardoor het mogelijk is dat wij tijdens onze controle niet alle materiële fouten en fraude ontdekken. Afwijkingen kunnen ontstaan als gevolg van fouten of fraude en zijn materieel indien redelijkerwijs kan worden verwacht dat deze, afzonderlijk of gezamenlijk, van invloed kunnen zijn op de economische beslissingen die gebruikers op basis van deze jaarrekening nemen. De materialiteit beïnvloedt de aard, timing en omvang van onze controlewerkzaamheden en de evaluatie van het effect van onderkende afwijkingen op ons oordeel.

Wij hebben deze accountantscontrole professioneel kritisch uitgevoerd en hebben waar relevant professionele oordeelsvorming toegepast in overeenstemming met de Nederlandse controlestandaarden, Bado, "Het Rechtmatigheidskader Noordelijke Rekenkamer", het Controleprotocol WNT 2021, ethische voorschriften en de onafhankelijkheidseisen. Onze controle bestond onder andere uit:

- het identificeren en inschatten van de risico's:
  - dat de jaarrekening afwijkingen van materieel belang bevat als gevolg van fouten of fraude;
  - dat baten en lasten alsmede de balansmutaties als gevolg van fouten of fraude niet in alle van materieel belang zijnde aspecten rechtmatig tot stand zijn gekomen;
  - het in reactie op deze risico's bepalen en uitvoeren van controlewerkzaamheden en het verkrijgen van controle-informatie die voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel.

Bij fraude is het risico dat een afwijking van materieel belang niet ontdekt wordt groter dan bij fouten. Bij fraude kan sprake zijn van samenspanning, valsheid in geschrifte, het opzettelijk nalaten transacties vast te leggen, het opzettelijk verkeerd voorstellen van zaken of het doorbreken van de interne beheersing;

- het verkrijgen van inzicht in de interne beheersing die relevant is voor de controle met als doel controlewerkzaamheden te selecteren die passend zijn in de omstandigheden. Deze werkzaamheden hebben niet als doel om een oordeel uit te spreken over de effectiviteit van de interne beheersing van de organisatie;

- het evalueren van de geschiktheid van de gebruikte grondslagen voor financiële verslaggeving, de gebruikte financiële rechtmatigheidscriteria en het evalueren van de redelijkheid van schattingen door de directie en de toelichtingen die daarover in de jaarrekening staan;
- het evalueren van de presentatie, structuur en inhoud van de jaarrekening en de daarin opgenomen toelichtingen;
- het vaststellen dat de door de directie gehanteerde afweging dat de gemeenschappelijke regeling in staat is de risico's vanuit de reguliere bedrijfsvoering financieel op te vangen aanvaardbaar is. Tevens het op basis van de verkregen controle-informatie vaststellen of er gebeurtenissen en omstandigheden zijn waardoor gerede twijfel zou kunnen bestaan of de gemeenschappelijke regeling haar financiële risico's kan opvangen. Als wij concluderen dat er een onzekerheid van materieel belang bestaat, zijn wij verplicht om aandacht in onze controleverklaring te vestigen op de relevante gerelateerde toelichtingen in de jaarrekening. Als de toelichtingen inadequaat zijn, moeten wij onze verklaring aanpassen. Onze conclusies zijn gebaseerd op de controle-informatie die verkregen is tot de datum van onze controleverklaring. Toekomstige gebeurtenissen of omstandigheden kunnen er echter toe leiden dat de gemeenschappelijke regeling de financiële risico's niet kan opvangen;
- het evalueren of de jaarrekening een getrouw beeld geeft van de onderliggende transacties en gebeurtenissen en of de in de jaarrekening verantwoorde baten en lasten alsmede de balansmutaties in alle van materieel belang zijnde aspecten rechtmatig tot stand zijn gekomen.

Gegeven onze eindverantwoordelijkheid voor het oordeel zijn wij verantwoordelijk voor de controle van de jaarrekening van de gemeenschappelijke regeling, rekening houdend met de invloed daarop van de aard en de significantie van de activiteiten van uitvoeringsorganisaties ten behoeve van de gemeenschappelijke regeling. Op basis hiervan hebben wij de aard en omvang bepaald van de uit te voeren werkzaamheden ten aanzien van deze uitvoeringsorganisaties.

Wij communiceren met het College onder andere over de geplande reikwijdte en timing van de controle en over de significante bevindingen die uit onze controle naar voren zijn gekomen, waaronder eventuele significante tekortkomingen in de interne beheersing.

Groningen, 23 maart 2022

Van der Meer Accountants B.V.

Drs. R. Hooiveld RA

Paraaf voor waarmerkingsdoeleinden:

